

De Kesch-Trek

Op zoek naar Heidi

‘O, ben je in Zwitserland geweest? Ben je Heidi nog tegengekomen?’

Als je het over boeken en bergen hebt – en over Zwitserland – dan kun je eigenlijk niet om Heidi heen. Johanna Spyri schreef de romans *Heidis Lehr- und Wanderjahre* en *Heidi kann brauchen, was es gelernt hat* in respectievelijk 1880 en 1881. Ze deed daarvoor inspiratie op in de omgeving van Maienfeld in het kanton Graubünden, waar de schrijfster graag haar vrije tijd doorbracht. Je kunt er tegenwoordig Heididorf bezoeken en een kijkje nemen in de *Alphütte* van *Alp-Öhi* (opa) en in het *Dörfli* aan de voet van de Falknis. Maar er gaat natuurlijk niets boven zélf de bergen in trekken om op zoek te gaan naar Heidi. Wij liepen de Kesch-Trek, een vierdaagse huttentocht tussen de Flüela- en de Albulapass.

Tekst Marieke van Kessel Beeld Dim van den Heuvel

W e parkeren de auto bij het station in Filisur, waar we op de trein stappen naar Davos. Dit traject is onderdeel van de iconische Rhätische Bahn, die ook wel de *Kleine Rote* wordt genoemd. En we treffen het: er komt geen moderne rode trein voorrijden, maar een *Nostalgiezug* met een elektrische locomotief (bouwjaar 1929!) met daarachter een aantal historische wagons. Piepend en krakend rijdt de trein over het smalspoor dat in 1888 werd aangelegd en dat beroemd is om zijn spectaculaire keertunnels en viaducten. Het uitzicht vanuit het rijtuig geeft al een voorproefje van wat ons de komende dagen te wachten staat: steile hellingen en fraaie toppen.

Wennen

Vanuit Davos nemen we de bus die ons net over de Flüelapass afzet, om precies te zijn in Chant Sura, op een hoogte van 2172 meter. We hebben vanaf hier twee opties: een hoge route onderlangs de Piz Radönt of de lage route door Val Grialetsch. We

De lange en spectaculaire afdaling naar Alp digl Chants

kiezen voor de laatste, aangezien het wat regenachtig is en er ook onweer voorspeld is. Het pad volgt min of meer de loop van de bruisende Aua da Grialetsch en gaat gestaag omhoog. Wel zo prettig voor onze benen, die al langere tijd niet meer in de bergen zijn geweest en zo weer een beetje aan de hoogtemeters kunnen wennen. Het landschap is opvallend kaal. Veel stenen, veel uitgebloeide flora. Alleen de bodembedekkers zorgen nog voor wat kleur. Ik adem eens diep in en uit en denk aan Heidi en hoe verrukt zij was over de geur van alle kruiden en bloemen in de bergen. Er steekt ondertussen een harde wind op die de regen in mijn gezicht smijt, maar zo nu en dan ook de grijze wolken uiteen blaast om – heel even maar – een streepje zonlicht door te laten.

De Grialetsch-Hütte ligt op een hoogte van 2542 meter en is in 2021 ingrijpend verbouwd. Hiervoor ontving de hut een bijdrage vanuit het Gegenrecht Fonds, waaraan wij als NKBV-leden bijdragen. Het gebouw is aan de achterzijde uitgebreid, waarbij een van de voormalige buitenmuren onderdeel is geworden van het trappenhuis, en er zijn moderne composttoiletten aangelegd. We krijgen een riant tweepersoonskamer toegewezen en als ik even ga liggen om uit te rusten val ik prompt in een diepe slaap. 's Avonds maken we boven de *Knödel* kennis met een aantal Vlaamse wandelaars dat ook de Kesch-Trek loopt. De komende dagen zullen we elkaar nog vaak tegenkomen.

Begin de dag als Heidi

De volgende ochtend worden we al vroeg wakker. De zon schijnt door de ramen naar binnen en de lucht is zowaar strakblauw. Ik voel dezelfde vrolijke energie om aan de dag te beginnen als Heidi, die zich er ook over verbaasde hoe de wind in slechts enkele uren alle wolken weet weg te jagen. Als we na het ontbijt onze rugzakken omhijzen moet ik even de neiging onderdrukken

Grialetsch-Hütte

om te schreeuwen van plezier. Want wat is het toch heerlijk om weer in de Alpen te zijn! De omringende toppen weerspiegelen in de blauwe Furggasee en marmotten slaan ons argwanend gade als we het pad door de Fuorcla da Grialetsch omlaag volgen tot aan de splitsing naar Dürrboden. We houden even pauze te midden van wat paarsblauwe alpenklokjes en gele gentianen en beginnen dan aan de klim naar de Scalettapass op 2605 meter. Het pad is stenig en de helling steil, dus het duurt niet lang of het zweet loopt in straaltjes over mijn voorhoofd.

Wanneer Heidi de hele dag met *Geisspeter* de bergen in ging, kreeg ze van haar opa brood en kaas mee. Als we onze lunchpakketjes openen zien we dat er in het papieren zakje ook brood en kaas zitten, plus een appel, een wortel en een mueslireep. Tevreden kauwend kijken we om ons heen. We zitten ruim boven de boomgrens en zijn ingesloten door bruingrijze toppen die fraai afsteken tegen de diepblauwe lucht. In de diepte slingert een pad langs de glinsterende Ova Funtauna, maar wij dalen vanaf de pas niet helemaal af tot op de bodem van het dal, we blijven wat hoger en volgen het pad onderlangs de Chüelalphorn. Naarmate de middag vordert verschijnen er steeds meer stapelwolken aan het firmament, wat het schitterende berglandschap nog meer dimensie geeft. We zien ook onze eindbestemming van vandaag, de Kesch-Hütte, liggen, maar al gauw blijkt maar weer eens hoe bedrieglijk de afstanden in de bergen zijn. De hut lijkt weliswaar dichtbij, maar het is nog zeker twee uur lopen, waarvan het laatste stukje ook nog eens zigzaggend omhoog. We zijn dan ook behoorlijk afgepeigerd als we bij de hut aankomen, die

Langzaam winnen we hoogte in het Val Grialetsch

op 2625 meter ligt. Met thee en *Schoggicake* komen we weer een beetje bij onze positieven.

Kleurrijk en grauw

Het is gezellig druk in de Kesch-Hütte. Er wordt volop gelachen en gepraat en de vrolijke huttenwaard laveert behendig door de *Stube* met een karretje met daarop een enorme ketel risotto. Alle borden worden – flats! – rijkelijk gevuld. Hij wordt op de voet gevolgd door een van de keukenhulpjes, die nog eens een royale hoeveelheid geraspte kaas over de risotto strooit. Ondertussen gaat buiten de zon langzaam onder en krijgt alles een wonder-

Fuorcla da Grialetsch vlak voor Dürrboden

De nagebouwde hut van Alp-Öhi in Heididorf

lijke gloed. Eerst geel, daarna oranje-rood en ten slotte roze. Heidi zou waarschijnlijk zijn opgestaan van tafel, met grote ogen van verbazing naar het raam hebben gewezen en enthousiast hebben geroepen: 'Kijk dan toch! De rotsen gloeien helemaal! Alle bergen staan in brand, en de hemel ook!' En geef haar eens ongelukkig. Er is bijna geen mooier schouwspel dan een zonsondergang in de bergen.

Zo kleurrijk als de avond was, zo grauw is de ochtend. Er staat bovendien een frisse wind. We zijn al voor 8 uur op pad, want we hebben vandaag niet alleen een lange afstand af te leggen, maar ook veel hoogtemeters te overbruggen. Toen we gisteren op de kaart keken zagen we dat de volgende hut, de Chamanna d'Escha, precies aan de andere kant van het massief ligt. Maar de blauwe stippellijn gaf duidelijk aan dat de directe en kortste route over de gletsjer voor ons geen optie is. En dus moeten we omlopen. Dat betekent concreet dat we alles bij elkaar bijna 1100 meter moeten dalen en 1100 meter moeten stijgen...

Ploeteren

Na zo'n 700 meter afdalen komen we op de Alp digl Chants. Het is altijd een ietwat vreemde gewaarwording om na een paar dagen rots en steen ineens weer omringd te zijn door groen. Ik hoor een vreemd geluid en besef ineens dat het de wind is, die zo hard door de takken blaast dat de toppen ervan ruisen. Net als Heidi blijf ik even stilstaan om ernaar te luisteren, voordat we onze weg door de relatief vlakke Val Plazbi vervolven. We hebben even de tijd om een beetje op adem te komen voordat we aan de lange klim naar de Fuorcla Pischa beginnen, met 2868 meter letterlijk en figuurlijk het hoogtepunt van de Kesch-Trek. Op de steile hellingen van de Piz As-cha krijgen de beenspieren het zwaar te verduren. We zigzaggen eindeloos omhoog, tussen de bessenstruiken door. En steeds als we denken 'Nou, nu zullen we toch wel bijna op de pas zijn!', blijkt het pad weer een verrassing in petto te hebben... De Murtel d'As-cha blijkt een puinhelling van het type twee stappen vooruit, één stap achteruit. We ploeteren samen met onze nieuwe Vlaamse vrienden naar boven, de laatste meters tot de pas zelfs op handen en voeten. Maar uiteindelijk staan we er dan toch! En zoals zo vaak in de bergen: de beloning is ernaar. We hebben een prachtig weids uitzicht over

Graubünden en het diepe dal Engadin, hoewel donkere wolken zich langzaam rondom de toppen beginnen samen te pakken.

Een bordje beweert dat het vanaf de Fuorcla Pischa nog maar een uur en een kwartier lopen is naar de Chamanna d'Es-cha, maar dat blijkt toch echt wat te optimistisch voor onze Nederlandse benen. We doen er uiteindelijk bijna het dubbele over en zijn allebei volkomen afgepeigerd als we bij de hut aankomen. Daardoor genieten we echter des te meer van een warme douche en een flink bord spaghetti. Ik kruip al vroeg in bed, maar kan de slaap maar moeilijk vatten. Ik hoor hoe de wind flink aantrekt en probeer me voor te stellen hoe Heidi in de Alphütte van Alp-Öhi in haar warme bedje lag, zoals ik nu in deze berghut in het

Zoals zo vaak in de bergen: de beloning is ernaar

Matratzenlager lig. Net als Heidi lig ik te luisteren naar hoe de balken van de hut soms vervaarlijk kraken. En het duurt niet lang of ik dommel toch in. Als Alp-Öhi vannacht even was komen kijken, dan zou hij bij het licht van de maan hebben gezien dat Heidi en ik allebei met rode wangetjes lekker liggen te slapen onder onze dikke dekbedden.

Kijken naar de lucht

De volgende ochtend hoor ik de regen tegen de ramen kletteren. Als we de huttenwaard naar het weerbericht vragen, glimlacht ze minzaam. 'Tja. Het zijn de bergen,' zegt ze. Ze laat even een veelbetekenende stilte vallen en wijst dan naar de witgrijze wolken, die als een sluier om ons heen hangen. 'Maar als je écht wilt weten wat voor weer het wordt, dan moet je gewoon even omhoog kijken, naar de lucht.' We hijsen onszelf in onze regenkassen, maar we hebben amper een stap buiten de deur gezet of het houdt zowaar op met regenen. En dat niet alleen; alsof de Kesch-Trek ons nog een laatste blik op de bergen wil gunnen, breekt het wolkendek ineens open en komt er een zonnestraal doorheen die alles in een prachtig strijklicht zet.

Johanna Spyri's Heidi

Ondanks dat de boeken *Heidis Lehr- und Wanderjahre* (1880) en *Heidi kann brauchen, was es gelernt hat* (1881) ruim 140 jaar geleden verschenen, geniet Heidi nog altijd een enorme bekendheid. Na de twee boeken van Johanna Spyri's hand verschenen er door de decennia tientallen vertalingen en bewerkingen, in boeken, films en tv-series.

De oorspronkelijke romans verhalen over het weesmeisje Heidi, dat door haar tante naar Alp-Öhi wordt gebracht. Heidi raakt bevriend met geitenhoeder Peter en wanneer ze weer door haar tante wordt

opgehaald is haar heimwee onbeschrijflijk. Wanneer ze terugkeert naar de bergen doet ze dat samen met haar zieke vriendin Klara.

Van de boeken van Johanna Spyri zijn verschillende uitgaven verkrijgbaar bij je plaatselijke boekhandel.

In Heididorf bij Maienfeld komt het verhaal tot leven

Vanaf de Flüelapas kijken we het diepe Val Susasca in

Het laatste stuk omhoog door de Murtel d'As-cha

Het smalle pad naar de Fuorcla Gualdauna ziet er van een afstand wat gevaarlijk uit, het lijkt de hellingen van de Piz Blaisun te doorklieven. Maar het blijkt gelukkig heel ontspannen lopen, met een prachtig uitzicht over de Val d'Es-cha. We kijken nog één keer om, want eenmaal de pas over komen we ineens weer in de bewoonde wereld terecht. Op de Alps d'Alvra probeert een boer tevergeefs zijn koeien bijeen te drijven en over de Albulapass

razen auto's. Bij het Albula Hospiz trakteren we onszelf op een grote mok *heisse Schoggi mit Sahne* en proosten we op de mooie kilometers die achter ons liggen.

Uitsmijter

Wie op de Albulapass de bus naar Bergün neemt, mist de uitsmijter van de Kesch-Trek: de turkooizen Palpuognasee, net buiten Preda. Dit meer is ooit verkozen tot een van de mooiste plekken van Zwitserland en het moet gezegd: zelfs bij slecht weer is het een heuse idylle, met fraaie doorkijkjes en smalle (vlonder)paden door een weelderig bos. Als je tijd hebt, kun je er heerlijk picknicken of zelfs barbecueën. Maar wij hebben helaas een trein te halen en trouwens, het begint inmiddels ook steeds harder te regenen.

Als we een paar dagen later in de auto zitten en met 120 kilometer per uur over de Autobahn richting huis razen, voel ik wat Heidi voelde. Die heimwee, dat onverklaarbare verlangen naar de bergen. Ik ben nog maar amper weg of ik wil alweer terug. Als ook jij Heidi wil vinden, zoek haar dan niet daar aan het einde van dat voetpad dat vanuit het oude stadje Maienfeld omhoog loopt, door de groene velden en bossen tot aan de voet van de bergen. Zoek haar en haar liefde voor de bergen in jezelf, wanneer je op pad bent op de Kesch-Trek, of waar dan ook. En mocht je haar ergens tegenkomen, doe haar dan mijn hartelijke groeten. ◀

Advertentie

Ochtendlicht boven Val d'Es-cha

De Kesch-Trek

Route
De Kesch-Trek is een vierdaagse huttentocht van circa 60 kilometer. Het beginpunt ligt bij de Flüelapass en het eindpunt is Bergün, maar je kunt de route ook inkorten door vanaf de Albulapass de bus te nemen of in Preda op de trein naar Bergün te stappen. Het is een middelzware trektocht waarvoor enige tredzekerheid en een goede conditie vereist zijn, omdat de paden hier en daar smal zijn en de hoogteverschillen soms groot. De route is goed gemarkeerd, maar de looptijden op de

borden zijn Zwitserse tijden. Een kaart (op gps) is handig voor alternatieve routes of dagwandelingen rond de hutten en beklimmingen van toppen. Wij gebruikten de kaart Bergün/Bravuogn (258T), schaal 1 : 50.000 van Swisstopo. Meer informatie over de Kesch-Trek vind je op myswitzerland.com/nl.

Reis
Met de trein ben je vanuit Utrecht zo'n 12 uur onderweg naar Davos en moet je ten minste twee keer overstappen. De autorit is ongeveer 900 kilometer.

Accommodatie
De Kesch-Trek loopt langs drie berg hutten die alle drie boven de 2500 meter liggen: de Grialetsch-Hütte, de Kesch-Hütte en de Chamanna d'Es-cha. Reserveren is aan te raden. In Davos en in Bergün is aardig wat keuze aan accommodaties. In Bergün kunnen we het historische Kurhaus warm aanbevelen: oude Jugendstil-grandeur met ongedwongen gastvrijheid en een prettige berghut-achtige sfeer.

Meer Heidi?
Rondom Bergün kun je een dagwandeling maken langs de verschillende locaties waar de film *Heidi* (2015) is opgenomen. Bij Maienfeld kun je het Heididorf bezoeken, wat overigens verrassend leuk is. Behalve in het huis en in de Alphütte van Alp-Öhi kun je ook een kijkje nemen in de school en er is een kleine tentoonstelling over Johanna Spyri. De entree bedroeg in 2022 CHF 13,90 voor volwassenen en CHF 5,90 voor kinderen.